

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीनिवासरामानुजमहादेशिकैः (मैसूर आण्डवन्)
संस्कृतभाषायां अनुवाद्य अनुगृहीतं
श्रीमद्वेदान्ताचार्यविरचितम्
॥ नवमणिमालै ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ नवमणिमालै ॥

श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी ।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि ॥

निजपदाश्रितसत्यपदाम्बुजे
सममतिप्रियभक्तहृदावृते ।
मितवती जगतीरभिवर्धिताः
सरितमाहरतां हरमौलिगाम् ॥ 1.1 ॥

अकुरुतां निजनाट्यभुवं फणाः
परमधर्म इवाभवतीममे ।
अगमतां यमजार्थितकर्मणे
शकलशोऽकुरुतां शकटासुरम् ॥ 1.2 ॥

पदजुषामतिभोग्यसुधेव ते
कमलजारुणपाणिविमर्दिते ।
द्युततुलस्युदितातिसुगन्धिनी
प्रविलसन्मणिनूपुरभूषिते ॥ 1.3 ॥

अतनुतं सुतनुं च तदोपलात्
दुरवबोधनवेदशिरोनुते ।
उपचितेऽजशिरस्युचिते धृते
उपगतेऽहिपुरं करुणाप्रदे ॥ 1.4 ॥

विधृतमकरतनुविवृद्धविचलिताखिलाम्बुधे
 मथनशिखरिविधरणाय कमठरूपमापिथ।
 समभिपतितदनुजहृद्विदीर्य भूमिमुदधरः
 बलवदसुरजठरदारणादुदैश्च ऋतभृते ॥ 2.1 ॥

निजपदमितनिखिललोक ! पुनरदापयश्च तान्
 परशुमुनिपतनुरमारयोऽरिराजमण्डलम्।
 विनुतिविमुखदशमुखास्यदशकमाशु दधरिथ
 पशुपतनयतनुधरं च समहरोऽसुरं हरे ॥ 2.2 ॥

दधिथ मुदित इह गिरिं हि द्वारकापुरीति कृष्ण !
 सुगतिकलिततुरगवाह ! कलिमलघ्न ! निरुपम।
 कलिजदुरितहरमहौषधादिमास्थितोऽन्वहं
 निकटगरुडसरिदुदेतसलिलसेवनोत्सुकः ॥ 2.3 ॥

वचनदेवतेश्वराय चाक्षराण्युपादिशः
 प्रणतगरुडमवितु मध्यवासयो निजं ध्वजम्।
 अहिपविहितचरणशयनसेवया हि मुमुदिषे
 धरणिकलितफणिपुरेश ! विनतसत्य देवराट् ॥ 2.4 ॥

समुत्पतत्पुरासुरेभ्य आह योऽनृतं मतं
 समुद्धरन् गिरिं निवार्य वृष्टिमभ्रविग्रहः।
 तरङ्गपूर्णसिन्धुशोषणात्तधन्वहस्त ! भोः !
 दयां प्रदाय पापनाशकोऽसि सत्य ! सेविनाम् ॥ 3 ॥

तेजस्विष्वधिको न चान्य इति यो बाभाति देवाधिराट्
 तस्मिन् याति सुगन्धिकुन्तलमहापद्मासिनीवल्लभे।
 माघे मासि मखे महोदधिमहातीरेऽभिषेकोत्सवे
 लोकानन्दनसैकते स मदनः प्रैतीव तं प्रार्चितुम् ॥ 4 ॥

चलितशकटमर्दिन् ! सप्तलोकीं ग्रसित्वा
 पुनरपि मितवन् ! तामुद्धमन् दाससत्य ।
 अनलसदृशकामं वित्तमप्यत्यजं तत्
 पुनरपि वरिवस्यामेव ते प्राप्नवं च ॥ 5.1 ॥

अज्ञानेनान्यथाज्ञाने काले त्वं चक्रशङ्खधृत् ।
 कारुण्यज्ञानदानाय तनुष्वानुग्रहं मयि ॥ 5.2 ॥

वञ्जनाकृतिं च पूतनां नृशंसशाकटं
 मल्लमत्तवारणांश्च भीकरं दिवौकसाम् ।
 कंसमादितः प्रमर्द्य भूमिधूर्निवारण !
 विश्वपाल ! गोकुलेश ! गोपबाल ! गोपते ॥ 6.1 ॥

अञ्जनातसीसवर्णवर्णनीयविग्रह !
 भोगिपूरधिष्ठवारिमुग्दयैकवार्षुक ! ।
 भो वदान्य ! भक्तसत्य ! दिव्यमङ्गलाकृते
 ये हि तेऽतिचारुतां न विस्मरन्ति तेऽमराः ॥ 6.2 ॥

सावर्ण्यस्याञ्जनाभोनिधिमुदिरमयूरेन्द्रनीलोत्पलैश्च
 प्राप्तः ! नित्यप्रभोऽहं त्वधम इह विभो ! त्वां श्रितो भक्तसत्य ! ।
 सन्त्रातः ! चक्रपाणे ! करिण उपवसन् ! पत्तनं चार्वहेस्तत्
 मा भीरित्येव चोक्त्वा नहि यमभटसात् स्यां तथा पाहि काले ॥ 7 ॥

विचारिमेघकाननावृताहिपूस्स्थ ! सद्गुणिन् !
 उदूढशैल ! धेनुपाल ! शुद्ध ! वासुदेव ! भोः ।
 स्वकीयकौशलोक्तिसक्तचित्त ! पूतदूत्यभाक्
 नियन्तृताभिवृद्धकीर्तिवित्त ! देवनायक ! ॥ 8.1 ॥

स्वभक्तमोहनाशक ! स्वपादरक्तसत्य ! भोः
 यदा कटूक्तिकालदूतपाशपाशितो भयात्।
 पतेयमाशु पूर्वमेव मेऽभयप्रदोऽच्युत !
 बिभीहि मा बिभीहि मा बिभीहि मेति पाहि माम् ॥ 8.2 ॥

त्वत्सङ्कल्पोऽनुकूलो भवति यदि तदा चेतने देवनाथ !
 अज्ञानं चापराधाः विमतिरपि समारूढकामोऽग्निकल्पः।
 गर्वश्चापि त्यजन्ति ह्यनुपदमपि तु स्वान्तशिक्षाविहीनं
 सोढुं मामक्षमस्त्वं समव करुणया रक्ष्यमन्यद्वृणे किम् ॥ 9 ॥

अध्यासीनविसीमवैभवगुणाहीशानपूरीशितुः
 पादाभोजयुगे गिरा सुमनसां पञ्चाशतं प्रोचिवान्।
 हृद्यप्राकृतभाषया च शतकं सुद्राविडोक्त्याकृतीः
 स्वस्वाख्यानुगुणास्त्रिरत्नविलसन्मालां सुबन्धां तथा ॥ 10.1 ॥

गाधां कन्तु प्रधानां सुललितघुटिकागाधिका हास्यपूर्णाः
 कौबेराक्षिप्रमोदां नवमणिकलितां डोलिकागाधिकाश्च।
 एताः प्रीत्या ह्यवोचं नव च भगवतश्शासनस्यानुरूपं
 “त्रय्यन्तोक्तार्थजातं त्वमिह विशदये” त्याग्रवं तत्फलं च ॥ 10.2 ॥

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
 श्रीमान् आम्रायचूडागुरुमणिरफणीत् रत्नमालां नवाद्यां
 रम्यां तामादितेयोक्तिभिरभिरचितैः हृद्यपद्यैस्समिद्धाम्।
 कर्णाटोक्त्यर्थपूर्णां सकलबुधमुदेऽचीकरद्देवनाथः
 श्रीमद्वेदान्तरामानुजगुरुकरुणाशालिगोपालवाचा ॥

॥ इति नवमणिमालै सङ्ग्रहः समाप्तः ॥
 कवितार्किकसिंहाय कल्याणगुणशालिने।
 श्रीमते वेङ्कटेशाय वेदान्तगुरवे नमः ॥